

a

Concept d.d. 12 feb 2024

[Kamerstuknummer, Voorstel van wet van het lid Kröger tot wijziging van de
tekstvakken selecteren Klimaatwet in verband met de invoering van afbouwpad van
met F11] fossiele subsidies

Nr. 2

VOORSTEL VAN WET

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is ten einde de klimaatdoelstellingen op een rechtvaardige manier te behalen een afbouwpad voor fossiele subsidies in te voeren,

[...]

ARTIKEL I

De Klimaatwet wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1 wordt in de alfabetische volgorde de volgende begripsbepaling ingevoegd:

fossiele subsidies: directe subsidies, belastingvoordeel, prijssteun en overheidsinvesteringen via staatsbedrijven of publieke banken die een financieel voordeel opleveren voor het gebruik en de winning van fossiele brandstoffen;

B

Onder vervanging van de punt aan het slot van artikel 7, tweede lid, door een puntkomma, wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:

h. het beleid voor het stapsgewijs afbouwen van fossiele subsidies, waarbij fossiele subsidies per 2030 definitief zijn afgebouwd.

C

Onder vervanging van de punt aan het slot van artikel 7, derde lid, door een puntkomma, wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:

g. de rapportage over de totale omvang van de fossiele subsidies, samen met een rapportage over de voortgang van de uitvoering van het beleid voor het stapsgewijs afbouwen van fossiele subsidies.

I. ALGEMEEN*1. Inleiding*

Klimaatverandering heeft grote impact op ieders leven. Dit wordt nog eens bevestigd met de meest recente klimaatscenario's van het Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut (KNMI).¹ Hittegolven, zware regenbuien en langdurige droogte komen nu al vaker voor. De zeespiegel stijgt, wat zowel voor Nederland als voor Caribisch Nederland grote gevolgen heeft. Daarbovenop heeft klimaatverandering gevolgen voor onze veiligheid, onze gezondheid en de natuur. Zo moeten we onze bossen en de natuur in toenemende mate beschermen tegen natuurbranden en zullen oogsten mislukken door wateroverlast en langdurige droogte.

Gelukkig kunnen we klimaatverandering nog tegengaan door goede politieke keuzes te maken. Een essentieel onderdeel van het halen van de klimaatdoelen is het financieel sturen op duurzaam beleid. Fossiele subsidies die het gebruik van fossiele brandstoffen goedkoper maken of stimuleren zijn werken dat tegen. Uit verschillende overzichten blijkt dat er tientallen miljarden aan fossiele subsidies bestaan. Deze subsidies stimuleren bedrijven niet om te verduurzamen. Sterker: hoe meer energie bedrijven gebruiken, hoe meer belastingvoordeel zij genieten. Fossiele subsidies werken daarmee klimaatbeleid tegen. Door middel van vrijstellingen, belastingteruggaven en lagere tarieven wordt het gebruik van fossiele brandstoffen in veel sectoren gestimuleerd, en hebben daarom concurrentievoordeel op duurzamere bedrijven, ook in de sectoren waarvan we juist willen dat ze verduurzamen. Fossiele brandstoffen hebben daarom een concurrentievoordeel op duurzamere bedrijven, juist in de sectoren waarvan we juist willen dat ze verduurzamen. 'Fossiele subsidies zijn toch echt de verwarming die tegen de airco in werkt', zo verwoordden economen het in een blog op ESB, een platform voor economen.² Het volledig afbouwen van fossiele subsidies kan zo een significante bijdrage leveren aan de klimaatdoelen van de Klimaatwet.

Fossiele subsidies kosten de maatschappij ook nog eens heel veel geld. De Nederlandse samenleving betaalt nu immers mee aan het financieren van vervuiling en de instandhouding van fossiele productie doordat er dankzij fossiele subsidies een ongelijk speelveld wordt gecreëerd. Ook worden er inkomsten gemist omdat er belastingvrijstellingen zijn voor fossiele brandstoffen. Zo kosten de fossiele subsidies volgens onderzoek van SOMO meer dan tweeduizend euro per inwoner per jaar.² Met het afbouwen van de fossiele subsidies dragen de grootste vervuilers eerlijk bij aan de klimaattransitie. De miljarden die we besparen door een eerlijke bijdrage kunnen worden geïnvesteerd in verduurzaming. Tegelijkertijd krijgen de grootste vervuilers hiermee een prikkel om minder fossiele brandstoffen te gebruiken en hun

¹ KNMI, 2023: KNMI'23-klimaatscenario's voor Nederland, KNMI, De Bilt, KNMI-Publicatie

² <https://esb.nu/fossiele-subsidies-zijn-toch-echt-de-verwarming-die-tegen-de-airco-in-werkt/>

verantwoordelijkheid te nemen. Het afbouwen van fossiele subsidies draagt zo bij aan een rechtvaardig en effectief klimaatbeleid.

Het afschaffen van fossiele subsidies geeft ook een positieve stimulans aan de duurzame economie. In het rapport “Onderzoek positieve impact afschaffing fossiele subsidies” door CE Delft worden de positieve effecten van het afschaffen van fossiele subsidies geanalyseerd. CE Delft komt onder andere tot de conclusie dat met het afschaffen van fossiele subsidies de transitie naar een circulaire economie aanzienlijk zal versnellen. Met name in markten waar al oplossingen voorhanden zijn maar men moeite heeft met de concurrentie door hogere kostprijzen en onvoldoende schaalgrootte. Ook de energietransitie wordt volgens CE Delft versneld, met name bij koplopers die marktrijpe oplossingen aanbieden.

2. Maatschappelijke en politieke context

De belangstelling voor fossiele subsidies is de laatste jaren gegroeid in Nederland, zowel maatschappelijk als vanuit de politiek. In 2012 riep GroenLinks op om te stoppen met fossiele subsidies en startte een meldpunt hiervoor³. De Nederlandse regering beloofde in 2016, via de Eurocommissaris voor Energie en Klimaat bij de G7, om per 2025 de fossiele subsidies beëindigd te hebben. Het kabinet kwam vervolgens pas in 2020 met een overzicht⁴ van ‘financiële prikkels’ voor fossiele brandstoffen in Nederland, zonder maatregelen om deze af te bouwen. Destijds kwam men uit op €4,5 miljard aan fossiele voordelen. Voor de Tweede Kamer was dit niet voldoende, en in december 2022 werd een nieuwe motie ruimschoots aangenomen om het volledige landschap van fossiele subsidies in Nederland in kaart te brengen. Dit keer kwam het kabinet uit op 39,7 tot 46,4 miljard euro aan fossiele subsidies en kwam er een voornemen om een aantal fossiele subsidies af te schaffen, maar werd er nog geen concreet en volledig afbouwpad gepresenteerd⁵.

Naast de politieke stappen die zijn genomen neemt tegelijkertijd de maatschappelijke druk om fossiele subsidies snel af te bouwen toe. Er is een maatschappelijke beweging ontstaan rondom het afschaffen van fossiele subsidies. Ook vanuit de wetenschap kwam er bijval: twintig economen en klimaatwetenschappers schreven een opiniestuk met de boodschap dat fossiele belastingvoordelen snel moeten worden afgeschaft.⁶ Ook hebben ruim 380 economen en klimaatwetenschappers een opiniestuk ondertekend met een oproep om te stoppen met fossiele subsidies⁷ en ondertekenden 325 organisaties een brandbrief met dezelfde oproep⁸. Er ligt dan ook een belangrijke taak voor de politiek om met daadkrachtig beleid te komen nu er draagvlak is voor het afbouwen van fossiele subsidies.

3. Internationale context

³ <https://nos.nl/artikel/339062-groenlinks-stop-vieze-subsidies>

⁴ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/09/14/kamerbrief-over-financiele-prikkels-voor-fossiele-brandstoffen-in-nederland>

⁵ Kamerstuk 36 410, nr. 2

⁶ <https://fd.nl/opinie/1489491/faseer-fossiele-belastingvoordelen-uit-en-doe-het-snel>

⁷ <https://esb.nu/stop-met-subsidies-voor-fossiele-brandstoffen/>

⁸ <https://www.brandbriefaanhetkabinet.nl/>

Het is van belang dat Nederland waar mogelijk het voortouw neemt in het afbouwen van fossiele subsidies. Veel fossiele subsidies hebben een internationale context en zijn gebonden aan internationale regelgeving. Deze subsidies kunnen niet direct worden afgeschaft. Wel kan de Nederlandse overheid in internationaal verband pleiten voor het afschaffen van deze subsidies. In veel gevallen hoeft echter niet te worden gewacht op internationale hervormingen maar kunnen fossiele subsidies met een internationale context met alternatief beleid op nationaal niveau worden afgeschaft. Ook dit wordt in dit wetsvoorstel beschouwd als het afbouwen van fossiele subsidies. Denk aan de belastingvrijstelling op kerosine. Deze vrijstelling is gebonden aan internationale regels maar door middel van een nationale vliegtaks kan min of meer hetzelfde effect worden bereikt.

Nadeel hiervan is dat het internationale speelveld minder gelijk wordt. Het SOMO-rapport stelt echter dat verscherpt klimaatbeleid de concurrentiepositie van Nederland nauwelijks in het geding brengt². Ook een recente paper van economen aan de Universiteit van Tilburg toont aan dat het afbouwen van fossiele subsidies leidt tot minder emissies binnen EU-ETS en tot lagere kosten van klimaatbeleid binnen Nederland, terwijl er dankzij CBAM beperkt risico is op een weglekeffect⁹. CPB concludeert in hun discussion paper “Carbon costs and industrial firm performance: Evidence from international microdata”¹⁰ ook dat bedrijven hun bedrijfsvoering juist lijken aan te passen aan klimaatbeleid, en hun bedrijven niet verplaatsen naar landen met minder klimaatbeleid.

Wanneer Nederland inzet op een duurzame economie en de opbrengsten van het afschaffen van fossiele subsidies inzet voor verduurzaming van de economie, ontstaan juist concurrentievoordelen op de langere termijn. Immers, wanneer bedrijven nu inzetten op verduurzaming ontstaan er later concurrentievoordelen wanneer de mondiale economie vergroent en er mondiaal steeds meer groene prikkels worden geïmplementeerd. In het eerder genoemde artikel in ESB wordt door economen ook betoogd dat fossiele subsidies welvaartsverlagend zijn: fossiele subsidies stimuleren inefficiënt gebruik van productiemiddelen en “geeft concurrentievoordelen aan bedrijven die dat vanuit het oogpunt van comparatieve voordelen niet zouden moeten krijgen”¹¹. Bovendien ondermijnen fossiele subsidies de werking van het Europese emissiehandelsstelsel, EU-ETS.

4. Fossiele subsidies in kaart gebracht

In 2023 zijn een aantal belangrijke rapporten en beleidsdocumenten gepubliceerd die fossiele subsidies in Nederland in kaart hebben gebracht. Deze rapporten en beleidsdocumenten vormen een belangrijke basis voor het afbouwpad van fossiele subsidies.

SOMO: Rechtvaardig afbouwen van fossiele subsidies

Een rapport van Stichting Onderzoek Multinationale Ondernemingen uit september 2023 heeft de Nederlandse fossiele subsidies in kaart gebracht en identificeerde 31 regelingen

⁹ “De hervormde ETS en CBAM helpen bij het afschaffen van fossiele Subsidies”, Reyer Gerlagh, Sjak Smulders, Daan van Soest

¹⁰ https://www.cpb.nl/sites/default/files/omni/download/CPB-Discussion-Paper-445-Carbon-costs-and-industrial-firm-performance.pdf?_ga=2.71930645.709851718.1708014541-973924131.1708014540

¹¹ <https://esb.nu/fossiele-subsidies-zijn-toch-echt-de-verwarming-die-tegen-de-airco-in-werkt/>

verspreid over 10 sectoren.¹² Het rapport gebruikt de definitie van de Wereldhandelsorganisatie (WHO) voor het vaststellen van fossiele subsidies en kwantificeert deze met behulp van de methodologie van het Milieuprogramma van de Verenigde Naties. In de periode 2020 tot 2022 bedroegen de fossiele subsidies gemiddeld per jaar 37,5 miljard euro. Het grootste deel van de fossiele subsidies bestaat uit fiscale regelingen. De tien sectoren en onderwerpen die SOMO identificeert zijn luchtvaart, scheepvaart, wegverkeer, niet-energetisch gasgebruik, glastuinbouw, staal en andere energie-intensieve processen, olieverwerkende industrie, gaswinning en –opslag, emissierechten, fossiele elektriciteitsopwekking, sectoroverstijgende energiebelasting en overige subsidies. De sectoroverstijgende energiebelasting is met een bedrag van 13,5 miljard euro per jaar de grootste categorie, gevolgd door scheepvaart met 6,7 miljard euro en fossiele elektriciteitsopwekking met 5,3 miljard euro.

Op basis van de gegevens geeft SOMO drie adviezen om tot een rechtvaardig afbouwplan te komen. Ten eerste moet het afbouwplan rechtvaardig zijn. Ten tweede is het van het belang dat Nederland het voortouw neemt op nationaal niveau. Hoewel SOMO erkent dat er regelingen zijn die EU-breed moeten worden opgepakt, is er veel mogelijk op nationaal niveau. Ten derde wordt er gewaarschuwd voor mogelijke nieuwe fossiele subsidies in de toekomst. SOMO concludeert dat het afbouwen van fossiele subsidies een mes is dat aan twee kanten snijdt: het verlagen van CO₂-emissies, waarbij het geld kan worden gebruikt voor duurzame en sociale investeringen.

Miljoenennota 2024: 39,7 tot 46,4 miljard euro aan fossiele subsidies¹³

Naar aanleiding van onder andere de motie-Klaver c.s.¹⁴, die de regering verzoekt om de totale omvang van fossiele subsidies in kaart te brengen, wordt in de Miljoenennota 2024 ook aandacht besteed aan fossiele subsidies. De inventarisatie die voor de Miljoenennota door het kabinet is gedaan komt niet uit op 37,5 miljard maar op een bedrag van 39,7 tot 46,4 miljard euro aan regelingen die leiden tot fossiele voordelen. De Miljoenennota geeft aan dat beprijzen een essentieel onderdeel is van de energietransitie, maar moet worden gezien in een integraal beleidspakket met een optelling van verschillende instrumenten. Er wordt bijvoorbeeld gewezen op de stijging van de EU-ETS prijs in combinatie met het Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM). Economen geven echter aan dat het ETS geen dekkende *carbon pricing* is, en dat fossiele subsidies het ETS juist ondermijnen. Volgens hen verschuiven fossiele subsidies de aanpassingslast naar landen met strengere klimaatregels en naar sectoren die geen fossiele subsidies ontvangen. Daarmee ondermijnen ze zowel prijsgerichte mechanismes als ook EU-TS. Het afschaffen van de fossiele subsidies zou daarom juist een goede aanvulling op het klimaatbeleid zijn, aldus deze economen.¹⁵

PBL en CPB: focus op regelingen die de energietransitie het meest belemmeren

¹² SOMO, 2023: Rechtvaardig afbouwen van fossiele subsidies: minder CO₂ en meer inkomsten

¹³ Kamerstuk 36 410, nr. 2

¹⁴ Kamerstuk 36 250, nr. 24

¹⁵ <https://esb.nu/fossiele-subsidies-zijn-toch-echt-de-verwarming-die-tegen-de-airco-in-werkt/>

Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) & Centraal Planbureau (CPB) onderzochten de onderliggende kernvraag of het afschaffen van de regelingen de energietransitie ondersteunt.¹⁶ Hierbij wordt ook een ‘externekostenbenadering’ gehanteerd die de beprijzingstekorten in kaart brengt, naast de ‘inventarisatiebenadering’. Hierdoor wordt in bredere context gekeken naar de klimaatschade. Een voorbeeld hiervan is dat het verhogen van de tarieven voor elektriciteit voor grootverbruikers onwenselijk kan zijn aangezien dit de elektrificatie zou kunnen remmen, en daarmee CO₂-reductie tegenwerkt.

5. Politieke acties rondom het afschaffen van fossiele subsidies

Het vastleggen van een afbouwpad voor fossiele subsidies in de Klimaatwet biedt de maatschappij en het bedrijfsleven zekerheid. Men weet waar men aan toe is. Vervuilende activiteiten worden in de nabije toekomst niet meer gestimuleerd, terwijl duurzame activiteiten op allerlei manieren wel worden ondersteund. Dit is in lijn met het doel van de Klimaatwet om langdurige zekerheid te bieden over de richting van klimaatbeleid.

In het huidige stelsel van belastingen, heffingen en accijnzen zitten nog veel fiscale prikkels die onder de noemer fossiele subsidies vallen. Er zijn al vaker (internationale) afspraken gemaakt om deze fossiele subsidies uit te faseren. Zo hebben de G20-landen, inclusief Nederland, al in 2009 opgeroepen tot het wereldwijd uitfaseren van subsidies op fossiele brandstoffen¹⁷. In 2013 besloot de Europese Unie om voor 2020 fossiele subsidies af te bouwen¹⁸.

Ook op nationale schaal is hier meermaals opgeroepen om werk te maken van de afbouw van fossiele subsidies. In 2018 is de motie-Van der Lee c.s.¹⁹ aangenomen om fiscale prikkels stapsgewijs af te bouwen. In 2022 is de motie Klaver c.s. aangenomen voor meer transparantie over fossiele subsidies²⁰.

Deze internationale afspraken en aangenomen moties hebben echter niet geleid tot een concreet afbouwpad. In de Miljoenennota 2024 staat omschreven welke fossiele subsidies worden afgebouwd. Een afbouwpad voor alle fossiele subsidies wordt echter niet gegeven. In oktober 2023 is daarom opnieuw een motie ingediend (motie-Kröger c.s.) waarin de regering wordt verzocht afbouwpaden voor termijnen van twee, vijf en zeven jaar op te stellen. Deze motie is aangenomen, waarmee eindelijk een duidelijke stip op de horizon had moeten komen voor de afbouw van fossiele subsidies. Aan de hand van deze motie zijn als onderdeel van het rapport “Belastingen in maatschappelijk perspectief: Bouwstenen voor een beter en eenvoudiger belastingstelsel” fossiele subsidies in kaart gebracht met mogelijke afbouwpaden. Hier is echter geen politiek besluit over genomen.

¹⁶ Corjan Brink (PBL), Arjan Trinks (CPB), Herman Vollebergh (PBL), Peter Zwaneveld (CPB) (2023, 12 oktober) Afschaffing fossiele energiesubsidies: eerder een hersenkraker dan een no-brainer. PBL & CPB

¹⁷ Kamerstuk 31 371 nr. 258

¹⁸ No 1386/2013/EU (20 november 2013) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32013D1386>

¹⁹ Kamerstuk 30 175 nr. 271

²⁰ Kamerstuk 36 250 nr. 24

Er is meer zekerheid nodig over het afbouwen van fossiele subsidies in 2030. Een wettelijk vastgelegd afbouwpad draagt daarom bij aan een rechtvaardig klimaatbeleid en zorgt tegelijkertijd voor duidelijkheid voor het bedrijfsleven en de maatschappij als geheel.

6. Hoofdpijnen wetsvoorstel

In dit wetsvoorstel wordt geregeld dat er in de Klimaatwet een afbouwpad voor fossiele subsidies wordt opgenomen. Per 2030 moeten fossiele subsidies zijn afgebouwd. Om dit proces te monitoren is in het wetsvoorstel opgenomen dat in de klimaatnota en het klimaatplan over de voortgang van het afbouwpad wordt gerapporteerd.

Definitie

Voor subsidies wordt de definitie van de Wereldhandelsorganisatie gehanteerd. Dit is ook de definitie die eerder door het kabinet is gehanteerd, onder andere in de Miljoenennota 2024. De WTO spreekt van een subsidie als:

1. er sprake is van een financiële tegemoetkoming door de Rijksoverheid of een ander overheidslichaam, die leidt tot een directe stroom van fondsen (leningen, overheidsgaranties, giften) vanuit overheden naar private partijen (dit zijn de prijssubsidies, die het Internationaal Energie agentschap (IEA) regelmatig onderzoekt),
2. er gemiste overheidsinkomsten zijn (bijvoorbeeld belastingteruggaven en – vrijstellingen),
3. overheden goederen en diensten leveren of specifieke goederen inkopen, of
4. overheden bijdragen aan specifieke fondsen

Hierop voortbordurend dient in de uitvoering van dit wetsvoorstel ook de methodologie te worden gehanteerd die de UNEP op basis van deze definitie heeft opgesteld²¹. Deze methodologie wordt al gebruikt om tussen 2020 en 2030 jaarlijks diens fossiele brandstoffen subsidies aan de VN te rapporteren.

Rapportage

Elk jaar dient het kabinet in de Klimaatnota te rapporteren over de voortgang van de afbouw van fossiele subsidies. Ook in het Klimaatplan moet hierover worden gerapporteerd.

Feitelijk kunnen er vier typen fossiele subsidies worden onderscheiden die allemaal op een verschillende manier kunnen worden afgebouwd.

- Subsidies die zich volledig in een internationale context afspelen. Denk daarbij met name aan de luchtvaart en scheepvaart. Bij deze subsidies dient het kabinet duidelijk te maken hoe internationaal wordt ingezet op het afbouwen van deze subsidies en welke initiatieven zijn genomen om de subsidie af te bouwen. Ook moet worden

²¹ <https://www.unep.org/resources/report/measuring-fossil-fuel-subsidies-context-sustainable-development-goals>

bekeken of de regeling via alternatief beleid op nationaal niveau kan worden afgebouwd en op welke wijze.

- Nationale subsidies die gebonden zijn aan internationale regelgeving. Denk aan de raffinaderijvrijstelling. Ook hier moet het kabinet duidelijk maken hoe internationaal wordt ingezet op het afbouwen van deze subsidies en of de regeling via alternatief beleid op nationaal niveau kan worden afgebouwd en op welke wijze.
- Nationale subsidies die geen internationale belemmering kennen. Hierbij moet het kabinet duidelijk maken hoe deze subsidies zo snel mogelijk worden afgebouwd, tenminste per 2030.
- Nationale subsidies waarbij afbouw leidt tot een ongewenste onevenwichtige lastenverdeling voor huishoudens. Deze worden afgebouwd als dit met flankerend beleid gemitigeerd kan worden.

Het kabinet moet in de rapportage per fossiele subsidie duidelijk maken in welke categorie een bepaalde subsidie valt, welke concrete stappen er zijn gezet en welke stappen worden gezet om een subsidie af te bouwen.

Voorwaarden en prioritering van af te bouwen fossiele subsidies

Het afbouwen van fossiele subsidie dient bij te dragen aan (klimaat)rechtvaardigheid en een evenwichtige lastenverdeling. Kwetsbare personen en huishoudens dienen niet disproportioneel door een maatregel geraakt te worden en geborgen dient te worden dat huishoudens in de basisbehoefte voor energie voorzien kunnen blijven worden.

Doordat er wordt gewerkt met een afbouwpad is er ruimte voor het kabinet om het afschaffen van fossiele subsidies in de tijd te prioriteren aan de hand van de externekostenbenadering, klimaatrechtvaardigheid en de positieve impact op innovatie en onze toekomstige economie.

Dit voorstel sluit niet uit dat bedrijven met niet-fiscale maatregelen door de overheid geholpen kunnen worden om te verduurzamen, zolang deze bedrijven een overtuigend plan hebben om in 2040 klimaatneutraal te zijn en passen in de economie van de toekomst. De extra overheidsinkomsten als gevolg van het afschaffen van fossiele subsidies kunnen hiertoe worden teruggesluisd naar de verduurzaming van de industrie. Ook hierover dient te worden gerapporteerd.

7. Financiële gevolgen

De financiële gevolgen van een afbouwpad zullen groot zijn. Er zal sprake zijn van forse extra belastinginkomsten. Uit de verschillende inventarisaties blijkt immers dat de fossiele subsidies op dit moment tientallen miljarden bedragen. Naarmate de transitie vordert en naarmate 2030 nadert zullen deze inkomsten omlaag gaan. De lastenverzwaringen hiervan komen met name terecht bij de industrie, de luchtvaartsector en de scheepvaartsector. Belangrijk hierbij is dat de extra overheidsinkomsten worden teruggesluisd naar verduurzaming van de industrie. Op die manier worden bedrijven gedwongen om af te

stappen van fossiele brandstoffen, maar worden ze tegelijkertijd geholpen met het verduurzamen van hun processen.

Vanuit het brede welvaartsbegrip zullen er forse winsten zijn. Zoals het in dit wetsvoorstel eerder aangehaalde rapport “Onderzoek positieve impact afschaffing fossiele subsidies” door CE Delft uiteen wordt gezet zullen groene sectoren worden gestimuleerd wat zal zorgen voor een groei van de (duurzame) economie, zorgt voor meer werkgelegenheid, enzovoorts. De overschakeling van fossiele brandstoffen naar duurzame energie zorgt ook voor minder lokale milieuovertlast en minder stikstofuitstoot.